

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
14/00476-2

Vår dato
01.02.2016

Komitehøring - Opptrappingsplan for rusfeltet

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 27.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

FO er i all hovedsak godt fornøyd med innholdet i regjeringens opptrappingsplan. Det er vanskelig å ikke være enig i intensjonene i planen og utfordringen framover er oppfølging og implementering. Svært mye av det som er omfattet av planen involverer flere departementer og ulike virksomheter. Samarbeid og samhandling på tvers av nivåer og etater er en forutsetning. Planen må også sees i sammenheng med regjeringens politikk for øvrig.

Vi registrerer at tiltakene som foreligger, sammenfaller med kravene FO har spilt inn underveis i arbeidet med planen.

- Forebygging og tidlig innsats i alle områder og aldersgrupper
- Større bredde i tilbudet til mennesker med alvorlige rusmiddellidelser
- Tverrfaglighet og sosialfaglig kompetanse på alle områder
- Flere og bedre boligtilbud
- Større vekt på ettervern og tverrfaglig oppfølging
- Helhetlig samarbeid mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten
- Brukermedvirkning og selvbestemmelse
- Pårørendes involvering

Rusmiddelavhengige har ofte store utfordringer knyttet til flere sentrale områder i livet. Et forsterket rettighetsvern har sikret en oppjustering med hensyn til helsefaglig fokus og kompetanse i rusfeltet.

FO har imidlertid gjentatte ganger advart mot å redusere det sosialfaglige fokuset. Vi er derfor glad for at regjeringen i den nye opptrappingsplanen varsler økt forebygging, bedre kapasitet og kvalitet i tilbudene. FO mener dette må skje gjennom bruk av sosialfaglig kompetanse på oppvekstarenaer og en revitalisering av sosialfaglig perspektiv og -metoder i rusfeltet.

FO ønsker videre å kommenter på noen områder.

Fritt behandlingsvalg:

FO registrerer at det i planen står at regjeringen har øremerket midler til kjøp av behandlingsplasser hos private og innført fritt behandlingsvalg. Det skiller ikke i planen mellom

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

ideelle og kommersielle aktører, noe FO synes er svært uheldig. Vi har gjentatte ganger spilt inn bekymring rundt dette. FO mener at velferdstjenestene i Norge i hovedsak skal driftes av det offentlige.

Rusfeltet er kjent for å ha et stort innslag av ideelle aktører som har drevet, og driver, gode behandlingssteder. Det mener vi selvsagt at de skal fortsette med. FO er imidlertid bekymret for økt bruk av private, kommersielle aktører som har som mål å ta ut profitt av virksomheten. Når fritt behandlingsvalg iverksettes er vi bekymret for at private, kommersielle behandlingstilbud blir etablert for pasienter med mindre komplekse og -langvarige behandlingsbehov. Dette er en gruppe det kan være lønnsomt å etablere tilbud til. Konsekvensen kan være at de offentlige tilbudene må ta seg av pasienter med sammensatte, komplekse og langvarige behandlingsbehov, som for eksempel pasienter med både rusmiddelmisbruk og psykiske lidelser. FO er bekymret for at dette kan gi negative økonomiske konsekvenser for de offentlige behandlingstilbudene, med reduserte økonomiske rammer og uforutsigbare driftsrammer. På sikt vil det ramme de pasientene som har størst problemer.

FO er også opptatt av arbeidsforhold for ansatte i velferdstjenestene. Dersom private og offentlige tilbydere skal kunne stille på lik linje, fordrer det at ansattes rettigheter er de samme både i private og offentlige tjenester. Vi mener at private virksomheter må ha samme rettigheter for sine ansatte som i det offentlige, det vil si lønn, pensjon, arbeidstid, bemanning o.a. Er offentlige tjenester dyrere å drifte enn private sier det seg selv at faste priser på behandling vil føre til dårligere offentlig tilbud enn i private – eventuelt at private kan ta ut økonomisk fortjeneste. FO mener det må settes krav om ansattes rettigheter for private virksomheter som vil delta i behandlingsvalgordningen.

Forebygging:

FO er glad for at det øremerkes midler til kommunalt rusarbeid. Vi er imidlertid opptatt av at dette ikke går på bekostning av kvaliteten på andre kommunal tjenester. Det viktigste i et folkehelse- og forebyggingsperspektiv er å tilby gode og trygge oppvekstvilkår. Helsestasjonen, barnehagen og skolen er viktige oppvekstarenaer hvor tverrfaglighet og sosialfaglig fokus kan bidra til at problemer identifiseres så tidlig som mulig, og det kan iverksettes tiltak som reduserer risikoen for at unge begynner med rusmidler og utvikler psykiske lidelser. FO har gjentatte ganger tatt til orde for at det må ansettes barnevernspedagoger, sosionomer og vernepleiere i barnehage og skole. Dette er yrkesgrupper som på ulike måter er utdannet til å identifisere risiko og iverksette tiltak.

Alkoholpolitikk

Det er også bra at planen fokuserer på problemer knyttet til alkoholbruk. Men også her er det viktig å ha et helhetlig blikk. FO mener at det i dette arbeidet er viktig med sterkt fokus på forebygging. Vi mener at kommuner må kunne tilby barn og unge alkoholfrie arrangement og aktiviteter som er gratis. Videre mener FO at man også må se på skjenkepolitikk og tilgjengelighet. FO synes det er uheldig at dette ikke berøres i planen.

Med hilsen

Sign
Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Sign
Inger Karseth
Rådgiver